

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., féltre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Tisztviselők jalkiáltása.

A zombori állami tisztviselők október 15-én népes értekezletet tartottak, amelyen az elviselhetetlen drágasággal, s a megélhetési viszonyok tarthatatlanságával foglalkoztak.

Értjük és méltányoljuk a tisztviselők kesergését, mert az az embernőzés, ami ebben az országban a kormányhatóság türelmi bárcájának földözete alatt végbe megy, méltán följjajdulásra készít mindenkit. A jeremiádok azonban nem érnek semmit. Itt, jó urak, nem siránkozni és nem rimánkodni, hanem az ajtókat döngetni kell.

Hiába alarmirozzák a tisztviselők a félországot, ha viszont akkor, amikor ennek a kárhozatos kormányrendszernek az egzisztenciájáról van szó, éppen a tisztviselők azok, akik minden követ megmozdítanak, hogy az országpusztító mungóuralmat töntrtsák, s létörjék és erőszakosan háttérbe szorítsák azokat a becsületes és jószándékú hazafiakat, akik hathatós közjóléti intézkedésekkel akarnak segíteni a túrhetetlen állapotot-

kon. Ha valaki, éppen a tisztviselői kar az, amely a mindenáron való kormánypartiságával valóságos harakirit követ el.

Az október 15-iki értekezlet különben elég okos határozatot hozott. Rác Soma, Gallé Ádám, Buday Gerő, dr. Cserniczky Andor, Sey Sándor hozzászólása után ugyanis, Buday Gerő indítványára, elhatározta, hogy fölhhívást intéz az állami tisztviselők országos egyesületéhez az országos tisztviselői kongresszus egybehívása érdekében, továbbá a különböző tisztviselői egyesületek és a napisajtó útján felszólítja az ország összes tisztviselői szervezeteit, hogy mindegyik külön-külön szintén sürgesse az országos központnál a kongresszus haladéktalan egybehívását és kérje föl a képviselőket a kormányhoz és a képviselőházhoz drágasági pótlék iránt intézendő kérvények támogatására.

Hát ez mind rendjén volna és valóban időszerű is, hogy a tisztviselői kar a legerélyesebben zörgessen annak a a kormánynak az ajtaján, amely a választások idején minden jót ígért min-

denkinek, most pedig kétkézzel akarja szórni a kincset a militarizmusnak és lelketlen módon éhen hagyja halni a szegény dolgozó osztályokat.

Hanem egyet a szemük elé kell állítanunk és a tényükre kell tennünk a tisztviselőknek. S ez az, hogy amikor éhező családjaik érdekében kiáltó szót intéznek a felsőbb hatósághoz, akkor — ugye bár — nincsenek köztük és valósággal kámforra változnak azok a vezető főnökök és kiskirályok, akik választások idején csordamódra terelik a tisztviselőket a szavazó urnához és egefföldet ígérnek nekik, csak hogy cserbe ne hagyják őket.

Hát egyszer talán már ideje volna, hogy kinyíljon a tisztviselők szeme és meglássák azokat a főnököket, akik ilyenkor láthatatlanok. Talán már ideje volna, hogy a tisztviselők a nép pártjára térnének, amelytől a kenyeret kapják és elhagynák azokat a hamis prófétákat, akiktől csak kenyérhéjat és hulladékot kapnak.

Ne várják a tisztviselők sorsuknak jobbra fordulását azoktól, akik csak

TÁRCA.

Margit öngyilkossága.

Irta: K. B.

Ebéd után a kis szőke asszony szokása szerint leheveredett az ura szobájában levő kényelmes nagy bőrdíványra. Álmos is volt egy kicsit, az este valami mulatságon voltak, honnan csak éjjél után jöttek haza. Ha nem alszik rendesen, másnap egész nap álmos, rosszkedvű. Az igazat megvallva, ma egy cseppet sem bánta, hogy az ura valamivel hamarabb ment el a hivatalba, legalább okkupálhatja a szobáját. Elza asszony élvezettel szívta magába a kellemes füstöt, ami a szivarozás után még megmaradt. Álmos tekintetét végig-végighordozta a bútorokon, a nagy könyvszekrényen. Láthatólag élvezte az elalvás előtti kellemes perceket. Még néhány pillanat s ő alszik, mint a bunda.

Alig huszonöt esztendő; öt év óta asszony, boldog asszony. Ő úgy látja, hogy az esztendők telnek-múlnak, de az ő boldogságuk nem változik.

Istenem, már öt év! maholnap már öreg asszony. És amint ezt gondolja, a kis fali tükör felé fordul, mit az ura egyenesen az ő kívánságára helyezte el a szobájában. A tükör azt mutatja, hogy a kis Elza asszony szép, nagyon szép, szebb, mint valaha; hogy az arca üde, tekintete élénk, mint évekkkel ezelőtt, pedig már kétszer látogatott el hozzájuk a

golya s mind a kétszer fiút hozott, két rakoncátlan kis ördögöt, mind a kettő az apja természetű. Leveszi az arcképüket s elnézi a két gyermeket s a lelkét egyszerre betölti az anyaság büszke, diadalmas érzése. Milyen szép is így élni, milyen szép.

Az álom kiszaladt a szeméből, most már nem tud aludni. Odakünn már tavasz van, egy kicsit még hűvös, de mégis tavasz; ez a levegő már a tavaszé, egy kicsit még csalsa az embert, de már nem sokáig. A tél szeretne még uralkodni, de nem fog neki sikerülni. Idebent még tűz ég, lassú pislogó lánggal, mert az asszonyka fázik.

Elza asszonynak egyszerre úgy tűnik fel, hogy ez a szoba milyen különös, csupa bőr az egész, csúnya sárga bőr és az a csomó könyv milyen komolyan sorakozik egymás mellé. Mennyi dolgot ad a leporolása. Már három szobaleányt küldött el, mert nem akarták naponként letörölni, a házban pedig csak úgy szép minden, ha tiszta, nagyon tiszta. Utoljára még kénytelen lesz maga megtenni azt a dolgot. Csak legalább a felét ki lehetne dobni, legalább azokat a kis apró könyveket ott a sarokban, azok nagyon sok piszkot, port tartanak magukban, mert sok rajtuk a cifraság. Különb is minek az a sok remekíró?

Nem valami szenvedélyes barátja a könyveknek. Lehet, hogy ez hiba, de nem tehet róla, ha már megunja, elálmosodik mellettök. Az ura csúfolja is, hogy így meg úgy, de ő azt sem bánja, — hisz nem komolyan teszi — csak tréfál. Egyszer azt felelte neki:

— Hát jó, majd beülök olvasni a könyveket, a gyerekek majd olyanok lesznek, mint azoknál az „olvasott” asszonyoknál.

Elnevette magát az ember és azt mondta:

— Jól van, édes, csak légy te inkább olyan olvasatlan asszony.

De furcsa kifejezés.

Egyszerre elkomolyodik, szomorú lesz, oda néz az íróasztal felé. Ott függ a Margit arcképe, a Margité, ki megölte magát, pedig szép volt, fiatal volt. Érti, hogy mindjárt sírni fog; azért nem szabad bejönnie a szobába gyakran, mert itt van ez az arckép s ő mindjárt sír, ha látja.

Miért is ölte meg magát a szegény Margit, az ő kedves jó kis barátja, aki szebb volt, mint ő és okosabb; ő, sokkal okosabb. Milyen boldognak látszott, mikor Elza menyasszony lett, együtt rendezték a kelengyét. Hogy sírt az örömtől, mikor búcsúztak, — mert biztos, hogy az örömtől sírt — egy héttel az ő esküvője után történt a gyászos dolog, mikor hazajött, csak akkor tudta meg, miért tehetette, mi titka lehetett előtte, kit úgy szeretett. Senkinek sem hagyott levelet, legalább ő nem tud róla. Talán szerelem? . . . Nem, az sem lehet, nem volt szerelmes senkibe. Hogy sírt utána mindenki. Ilyen szomorúan kezdődött az ő új élete. Az urától nem mert kérdezni semmit, de mégis valami történt köztük, mindjárt a hazajövetel után. Egyszer keresgélt az íróasztalán, benyúlt a fiókba s ott talált egy kis levélborítékot, átkötve vékony selyemmel. Meg-

a maguk telhetetlen gyomrával törődnek. Az egyetlen reménység számukra az, ha összefognak a szenvedő néppel és segítenek megbuktatni ezt az istentelen rendszert, amelynek uralma alatt szenved és sanyalódik az egész dolgozó társadalom; kivétel nélkül mindnyájan, akik akár kaszával-kapával, akár más szerszámmal, akár tollal keresik a kenyerüket.

Impertinencia.

Sokszor feltettük magunkban, hogy nem foglalkozunk a *Zombor és Vidéke*-vel. Vannak ugyanis utálatos dolgok, amiket *még bottal se szivesen piszkál meg az ember*. De viszont vannak infámiák, amelyeket — bárkitől származnak is — nem szabad agyonhallgatni; mert a hallgatást beismerésnek magyaráznák azok, akik a kézzelfogható hamisításokat is szeretik készpénznek venni.

Ilyen az Obláth úr lapjának az október 8-iki népgyűlésről szóló cikke, amely annyi ostoba és vakmerő hazugságot tartalmaz, ahány mondat van benne.

Arra a nevetséges bornirtságra nem is reflektálunk, hogy a népgyűlés közönségét 500 főre devalválja. Ezen az otromba hazugságon bizonyára a jobbízlésű mungók is megbotránkoznak. Mert hiszen a résztvevők számát maga a félhivatalos *Bácska* — a Z. és V.-nek a mungóságban ikertestvére — 2000-re teszi; amiből minden okos ember ki tudja számítani, hogy legalább háromszor annyi ember volt jelen. Erre tehát fölösleges volna vesztegetni a szót.

Hanem a fölött az impertinencia fölött már még sem térhetünk napirendre, hogy a Z. és V. Lovászy Mártonnak azt adja a szája, hogy: „Ezért kár volt Zomborba jönni, itt agitációnknak nincs helye.“ Ebből ugyanis egy árva szó sem igaz. Éppen ellenkezőleg: Lovászy nem győzte dicsőíteni a népgyűlés impozáns voltát, s többször kijelentette, hogy

ilyen nagyszerűen sikerült népgyűlés a Bácskában még soha sem volt. S ezt nemcsak a népgyűlés arányaira, hanem arra az igazán díszes közönségre is értette, amely a népgyűlésen részt vett. A legnagyobb arcátlanság tehát éppen Lovászyt szembe helyezni azzal a közönséggel, amelyről egész rajongással nyilatkozott.

A másik — nem kisebb — infámia az, hogy Obláth úr lapja azt a buta rágalmat röpteti világra, hogy mi napidíjat fizettünk a vidéki küldötteknek.

Azt mondhatnók, hogy a maga fontján mér és föl sem tételezi, hogy van még becsületes közönség, amely traktálás és vesztegetés nélkül támogatja a hazafias célokat. De biztosan tudjuk, hogy ebben az esetben a Z. és V. a saját jobb tudomása ellenére, a leggyalázatosabb perfídiával gyanúsította meg a vidéki küldötteket.

Iszonyúan lenézi tehát a Z. és V. a saját 29 főnyi olvasóközönségét, ha föltételezi róla, hogy ezt az ostoba rágalmat egy pillanatra is elhiszi. Hiszen mindenki látta a népgyűlés közönségét, s annyit a leginkarnatusabb mungó is kész beismerni, hogy arról a közönségről azt mondani, hogy napidíjért jött ide, a legnevetségesebb arcátlanság. Mert a népgyűlés közönségének éppen a vidéki része kizárólag olyan vagyonos, jómódú polgárokból állott, akiknek erkölcsi érzéke még a napidíj gondolata ellen is föllázadna, mivelhogy mind egyiknek még a lajbi zsebében is több nagy bankó van, mint amennyi pofont a szemtelenkedéséért az Obláth úr Sanchó Pansája már zsebre vágott. Ez pedig — ugye bár — nem csekély numerus.

HIREK.

Margalits Ede előléptetése. A zombori társadalom előkelő tagját, Margalits Ede egyetemi tanárt, újabb kitüntető elismerés érte. A vallás- és közoktatási miniszter ugyanis a tudós professzort az V. fizetési osztályba léptette elő.

A városfejlesztő bizottság ülése. A városfejlesztési és beruházási műveletek ke-

resztülvitelére kiküldött huszas bizottságot, annak elnöke, Vojnits István főispán, mint halljuk, október 20-ára összehívta. Ha lassan és bizonytalanul is, de végre mégis megmozdul hát ez a nagyfontosságú és égetően sürgős kérdés.

Kinevezések a vármegyén. A főispán dr. Sztojkovits Milánt zsablyai járásorvossá, Jablonszky Aladár aljegyzőt tb. főjegyzővé, Rittinger Rezső díjtalan közigi gyakornokot és tb. aljegyzőt és Abaffy János díjtalan közigi gyakornokot, valamint Potz Antal díjtalan közigi gyakornokot, s Magyar Imre szabadkai s. adótisztet díjas közigi gyakornokká nevezte ki. — Ime, Vojnits bárónak szűk már Macedonia; azokat a kegyenceit, akiket Szabadkán nem tud elhelyezni, a vármegyei tisztikarba importálja.

Kolera a Bácskában. Monostorszegen nagy riadalmat keltett két gyanus megbetegedés, melyek közül az egyik néhány órai kínlás után halállal végződött. Az áldozat Lett Péter napszámos neje. A másik súlyos beteg Flesch Mór kereskedő, aki szintén görcsökben fekszik. Kívánatos, hogy az óvintézkedések sürgősen megtéveszenek, mert mint tudósítónk jelenti, Laczkó József monostorszegi lakos a múlt héten szintén gyanus körülmények között halt meg.

Áthelyezések. Vojnits István főispán Leinwéber György szolgabíró a kulai szolgabíróhoz, Veszelinovits Milorád szolgabíró a zombori, Pávlovits Fedor tb. főszolgabíró a topolyai, Trenka Kálmán szolgabíró a ujvidéki, Milics János szolgabíró a zsablyai és Magyar Imre közigi gyakornokot a bácsalmási főszolgabíróhoz helyezte át, illetőleg osztotta be szolgálatára.

Művész-estély Zomborban. Az Erzsébet királyné szoborbizottság szerdán ülést tartott a kereskedelmi iskola tanácskozó termében, melyen nők is szép számmal vettek részt. Vérsesi Károly elnök az ülést megnyitván s a jegyzőkönyv vezetésére dr. Novák Elemér titkárát kérvén fel, előadta a „Harmónia“ hangverseny rendező vállalatnak ajánlatát, mely szerint hajlandó ez világhírű művészek és közreműködőkkel egy művész estélyt rendezni Zomborban az itt felállítandó Erzsébet királyné szobor alapjának a gyarapítására. — Elnök ismertetve a Harmóniával való szóbeli tárgyalásainak a részleteit is, a szoborbizottság örömmel fogadta el a Harmónia ajánlatát, maga részéről az erkölcsi támogatást ígerte, s a szoborbizottsági elnököt kérte fel a további szóbeli tárgyalásra. A szoborbizottság a városi színházat jelöli ki

kérdezte az urától, mi van abban. Az ember ijedten kapta ki a kezéből.

— Semmi, egy levél...

Izgatottnak látszott, becsukta a levelet a fiókba és megkérte őt, hogy soha, soha ne babrálgasson az ő iratai közt.

Megígérte.

Később meg is bánta, hogy olyan könnyen szót fogadott neki, az asszonynak joga van hozzá, hogy mindent megtudjon, ami az urával történik.

Azóta Elza asszony úgy gondolta, hogy az ő életükben is ott van az a bizonyos homályos pont, az a fiók magában rejtő megoldást. Olykor előhozakodott még vele az ura előtt, de mikor látta, hogy mindig rosszkedvű lesz, ha erről akar vele beszélni, elhagyta. De nem lett volna asszony, ha a dolog tovább is nem foglalkoztatta volna. Sokszor eszébe jutott, gyakran elrontotta a legjobb perceit, gondolkozott róla éjjel, mikor már mindenki aludt, leste az ura tekintetét, hátha mondana valamit. Eltelt őt esztendő és még mindig nem tud semmit.

Öt év nagyon sok idő arra, hogy egy titok megoldására várjon az asszony; de ő feleség és anya is. Ez a kettős szerep megkönnyítette a várás nehéz munkáját.

Olykor eszébe jutott ez a levél s mindig elrontotta a kedvét. A napsugarak beözönlöttek, odakint már ébredezett a természet. Kéjes lustasággal nézett ki a felhőtlen égre, a végtelenségbe nyúló kék égre, aztán egyszerre mintha a fejébe szállana a vér, úgy hirtelen, amint a

nagy dolgoknál szokott történni, felemelkedett fekvőhelyéről és oda bámult merében, ijedten. Hát lehetséges ez? Igen, úgy van, a fiókban benne a kulcs, tehát egyszer az ő kezében, egyszer. Még egy pillanatig fekve maradt, majd odalépett az asztalhoz, megfogta a kulcsot. Olyan hideg, úgy megboroztatja az embert.

Megrázkódott.

Mit is tesz ő most?

Miért nincs most itt az ura, hogy megakadályozná azt, amit tesz. Úgy dobog a szíve, mikor kinyitja a fiókot. Ott fekszik a levél legfelül, átkötve azzal a vékony selyem szalaggal.

Elza asszony még egy percig gondolkodik, nem volna-e jobb beledobni a tűzbe, talán elégetné vele a nyugtalanságát is. Az írás ismerős; ez a Margit, a szegény Margit, ki szép volt, okos volt és megölte magát.

Dobogó szívvel olvassa a levelet.

Sándor!

Mikor leírom a nevé, igazán nem tudom, miért teszem; talán azért, hogy könnyebben tudjak itt hagyni mindent, ami a világra emlékeztet; úgy gondolom, el kell azt mondanom önnek, amit mint élő sohasem mondhatnék el anélkül, hogy nagy vétet ne kövessék el.

Szeretem és meghalok ezért. Ne haragudjon, sajnáljon egy kicsit, ha néha majd eszébe jutok; ne üzzön el ridegen az emlékezetéből, még akkor is jól fog esni, ha reám gondol.

Evek óta rejtegetem magamban ezt a szerencsétlen szerelmemet; szenvedtem, gyöt-

ródtam érte, s mégis ez volt az életem, ez volt mindenem, szerelem, melyben még remény sem volt, ez az enyém.

Mikor ott állottam az oltárnál, láttam a papot, aki megáldja a frigyét, akkor befejeződött az életem; minek is élni tovább?

Ott kezdődött, amikor hozzánk kezdett járni. Eleinte azt hittem, én értem, később megtudtam, hogy Elzáért, akit én szeretek jobban az életemnél, mindenemnél. Elpusztulok, mert ember vagyok én is, gyarló, mint a többi, hátha megirigyelném egyszer a boldogságát. Nem, nem akarom még gondolatban sem.

Vigyázzon ő reá, aki olyan kedves, jó és ne felejtse el soha, soha, hogy én úgy szerettem. Elmondtam, amit el kellett mondanom, hogy meg tudjak menekülni innen, hogy a lelkem ne fájjon vissza ide, mert magammal vittem a titkomat.

Margit.

Nem olvasta már a levelet, csak nézte, nézte, hogy táncolnak ezek a vékony kis betűk, szépen sorakoznak egymás mellé, nem is gondolná senki, hogy milyen szomorú dolgot mondanak el. És arra gondolt, hogy milyen szent is az a leány, talán csak imádkozni szabad előtte.

Halálos szomorúság ül a lelkére, tompa, nehéz fájdalom, sírni sem tud, furcsa zűzavaros gondolatai vannak és minden, minden azt súgja neki, hogy milyen jó is volna, ha soha se tudta volna meg, hogy miért is lett a szegény Margit öngyilkos.

a művészestély megtartásának helyéül, mint legalkalmasabbat s egyelőre maga veszi a rendezést kezébe. Vujevich Alajos pénztáros tett ezután jelentést. Számadásainak fő adatai ezek: A szobor alapra befolyt eddig 4498 kor. 45 fillér. A gyűjtőívek szétküldésekor 1470 kor. 39 fillér költség merült fel, s így a tiszta szoboralap ma: 3028 kor. 06 fillér. Ehhez a törvényhatóságok még 550 kor. küldését jelezték határozatuknak felsőbb helyen való jóváhagyása után. A szoborbizottság örömmel vette tudomásul a kezdeti nehézségein és dolgain való túlhaladást, s az eddig elért szép eredmény után reménytelül tekint az eszme megvalósítására. Dr. Novák Elemér titkár indítványozza, hogy a megyebeli dalárdák, mint a kulturügyek előbarcosai kéreessenek fel, hogy a szoboralap javára hangversenyt rendezzenek. A szoborbizottság helyeslőleg járul az indítványhoz és Véteszi elnököt kéri fel erre nézve a további lépések megtevése. Végül elnök indítványára a szoborbizottság kiegészítette magát Eperjessy Béláné, Eperjessy Béla, Szondy Mátyás és Dömötör Pál új tagokkal.

A gazdák ünnepélye Hódáságon. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete Hódáságon, ottani fiókegyesületének helyiségeiben vasárnap, október hó 22-én délután 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek keretében aratóünnepély, munkásjutalmazás és a fiókegyesület zászlószentelési ünnepélye rendezetik. Ezen gazdaünnepélyre az összes fiókegyesületek, egyesületi tagok, valamint a népbarátai tisztelettel meghívotnak.

Cukorgyár Cservenkán. Ötnegyedévi munka eredménye a cservenkai cukorgyár megalakulása. Alapítók: az Angol Osztrák Bank Magyarországi Fióktelepe, a selypi cukorgyár, élén báró tornyai Schossberger Rezső elnökigazgatóval, továbbá dr. Lebach László cservenkai nagybirtokos. A részvénytőke 5 millió korona. A gyár még ez év folyamán megkezd az építkezést, üzemét, ha technikai akadályokba nem ütközik, már 1912. év őszén már megnyitja. A társaság hajlandó a termelőknek meghatározott számú üzletrészt átengedni. — Egy részvény névértéke 500 korona. Az Angol Osztrák Bank egyike a legnagyobb pénzintézeteknek. Alapítókéje 150 millió korona. Báró tornyai Schossberger Rezső fő részvényese a selypi cukorgyárnak, szakértő cukorrépa termelőink között általános tekintélynek örvend. Dr. Lebach László cservenkai nagybirtokos a bácskai első cukorgyár létesítése iránt az akció kezdetétől fogva nagy elszáradással viseltetett, a cukorgyár megvalósulása főképp az ő szívós kitartásának köszönhető. A gyár életképességének nincs akadálya, mert bácskai termelők a szükséges cukorrépa mennyiséget öt éves szerződésekkkel biztosították. Néhány napon belül meg lesz tartva az alakuló közgyűlés. A cservenkai cukorgyár irodahelyisége Zomborban van. Nagyon örülnénk, ha már a zombori cukorgyárról is hasonló jelentést közölhetnénk.

Tombola a Riviérában. Ugy látszik, a Riviéra kávéház tulajdonosa következetesen folytatja azt a törekvését, hogy a kávéházát a szolid, családias összejövetelek és szórakozások színterévé tegye. A múlt vasárnapi tombolájának sikere — amely, mellesleg mondva, 5 korona jövedelmet hozott az Erzsébet szoboralapnak — arra szolgál ösztönzésül, hogy a jövő vasárnap, október hó 22-én este ismét tombolájáték lesz a Riviérában. Ennek a játéknak tiszta jövedelmét a kávéház tulajdonosa a Rákóczi szoboralap javára ajánlotta föl. Már csak ezért is ajánljuk tehát a közönség figyelmébe ezt a vasárnap esti mulatságot.

Közgyűlés. A zombori szabadon gondolkodók Voltaire egyesülete f. hó 22-én vasárnap délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését az Elite külön helyiségében a következő tárgysorozattal: 1. Tisztújítás. 2. Költségvetés. 3. Dr. Strasser Henrik előadása: Mit tanítanak és mit nem tanítanak az iskolákban.

Hangverseny és bál Ószivácon. Mint a hozzánk beküldött meghívóból értesülünk, Ószivácon 1911. évi október 22-én, vasárnap este 8 órakor az ósziváci József szanatorium-bizottság pénztára javára, Bogáti Hajdu Irénke fővárosi cimbalomtanárnő, Róth Gyuláné Bogáti Hajdu Margit, Mildschütz Stefike énekművésznő, Bognár Pál a berlini wintergarten tagja, Bar-

csai Fehér Géza író, Róth Gyula és Salvin Aurél kabaretművész közreműködésével a kaszinó nagytermében hangversenyyel egybekötött táncmulatság lesz. Belépődíj személyenként 2 kor., családjegy 3 személyre 5 korona.

Gazdátlan pénz. A napokban a városi házipénztári helyiségben 20 koronát találtak. Aki elvesztette, jelentkezze a rendőrkapitányi hivatalban.

Felülfizetések. A zombori m. kir. posta-és táviráda-áltisztek és szolgák kara által 1911. évi október hó 8-án az Elefánt-szálló termeiben a helyi csoport megalakítása javára rendezett tombolával egybekötött táncmulatság alkalmából felülfizettek: Fejér Gyula, Szemző Gyula, dr. Konyovits Dávid, Marschan Illés 10—10 kor., Koczár Zsigmond, Szabó Lajos, Móró Simon, Tibor Mihály (Ujvidék), Scultéty Ferenc, Roheim Zsiga, Schlieszer Testvérek, Avar Vilmos, Sztrilich Zsiga, Kobek Béla, Szalay Károly, Hauke Imre, Klinovszki Sándor, Bastok Jenő, Alföldy Gedeonné, dr. Bugarszky Koszta, dr. Csernus Pálné, Hengermalom 5—5 kor., Eperjessy Béla, Markovits Ferenc, Szemző István 4—4 kor., Weinfeld Mór, Francz Hugó, Konyovits György, Heisinger Antal, Butkovits József, Raics József, N. N. 3—3 kor., Janovits Gyula 2-40 kor., Lévai Ákos (Szabadka), Konyovits Antal, Illés Gergely, ifj. Ehrlich József, Vasziyevits Veszelin, N. N., Másits György, Metz József, Steiner Gyula, Fehér István (Temesvár), Krizmanits Imre, Kovacsits Jenő, Deutsch Mór, Weidinger S. és Zs., Holländer József, Aczél Adolf, Weinberger Izidor, Messinger és Offner, Butkovits Amália, Szerb Takarékszövetkezet, dr. Gutmann Zsigmond, Vörös Lajos, dr. Gábor Izidor, Knipf János, Csányi István, Csirszka János, Czving Károly 2—2 kor., Szabácsi Karolin 1-20 kor., Hock János, Tyepliczki István, Pécskai János, Tantner Ottó, Karsay Elemér, Manin István, Mayer N. János (Katymár), Schlitter Miklós, Bozsánszky János, Reffle Jakab, Sulyok Ferenc, Matheisz Ferenc, Matheisz Sándor, Anisits Mihályné, Partlits Károly, Nagy Illés, Radisits László, Purmann Géza, Szabó László, Németh Ignác, Grigorievits István, N. N., Pastrovits János, Knorr József, Sugár Jakab (Temesvár), Szabadka Károly, Schön Adolf, dr. Scheer Ármán, Dömötör Aurél, Vukicsevits és Társa, dr. Sági Samu, Zsuiffa Mancika, Konyovits Dezső, Szeidner Adolfné, Hoffmann Irma, Anisits Mihály, Ninkov Milosné, Gyurgyevits György 1—1 korona.

Színház.

Mezei Béla a délvidéki színi kerület új igazgatója már kibocsájtotta előleges színházi jelentését az új színi évadra. — E jelentés szerint a társulat november 3-án kezd meg az előadások sorozatát Zomborban, Martos és Huszka ismert operettjével, a „Gül-Babá“-val. Az új társulatot — melynek nemcsak igazgatója, de tagjai is majdnem valamennyien újak s a zombori közönség előtt ismeretlenek — jó hír előzi meg. Reméljük, hogy e hír igaznak fog bizonyulni s hogy az alatt a három hónap alatt, mely időt a társulat városunk falai között szándékozik eltölteni, művészi élvezetben lesz részünk.

Mi azzal a meleg szeretettel és jóindulatú rokonérzessel fogadjuk az új társulatot, mely a vidéki szintársulat iránt a sajtó részéről úgyszólván erkölcsi kötelesség, méltányolni fogunk minden nemesebb törekvést, minden komoly ambíciót, amit a vezetőség és a tagok művészi munkájában felfedezhetünk, természetesen nem hallgatva el rosszulatunkat sem, ha arra szükség lesz. Bár nem akarjuk mindjárt ez utóbbin kezdeni, kénytelenek vagyunk már most megjegyezni, hogy a bemutató előadásra kitűzött Gül-Babát szívesebben megtűrtük volna a repertoírban újabb darabok közé ékelve, de bemutató előadásra alkalmasnak nem tartjuk, még akkor sem, ha abban a subrett primadonnának Pesten is sikert aratott hálás szerepe van. No de elégedjünk meg azzal, hogy újabb darabot is kapunk elég szép számban, azokon kívül, amelyekkel a nyári ciklusban már megismerkedtünk.

Az előadó személyzet tagjai: Szent-

györgyi Lenke, subrett primadonna. B. Koppán Margit, táncos subrette és népszínmű-énekesnő. M. Fenyvessy Olga, operette-énekesnő. V. Márkus Angala, opera- és operett koloratur-énekesnő. Vécsey Ilona, hősnő, Jávor Aranka, szende és társalgási. Hidvéghy Ernőné, anyaszínésznő. Járay Böske, naiva. Tolnay Julia, komika. Békeffy Lajos, opera- és operett-tenor. Böszörményi Béla, naturburs, segéd-baritonista. Magas Béla, jellemszínész. Mezey Andor, opera- és operette-baritonista. Mezey Béla, jellemkomikus. Pillisy Lajos, hősszerelmes. Rónay Imre, operett-buffó, komikus. Szigety Bandi, szalon- és táncos-komikus. Vándory Géza, társalgási színész. Vihary Lajos, apa és intrikus. Czobor Gyula, bonvivant-színész. Szalóki Zoltán, énekes bonvivant. — Ezekon kívül kardalosok, kardalosnők.

A színrekerülő újdonságok: Operették: Kis gróf, Cigányszerelm, Balkáni hercegnő, Herceg kisasszony, Babuska, Narancsvirág, Édes öregem, Halhatatlan lump, Kedélyes paraszt, Gül-Baba, Obsitos, Varázskeringő, Lotti ezredesei, Ezred apja, Erdészleány, Muzsikusi leány, Tavasz, Ártatlan Zsuzsi, Lili, Kornevillei harangok, Luxemburg grófia, Koldusdiák. Énekes és színművek: Kormánybiztos, Hivatalnok urak, Sárga lilium, Tatárjárás, Medikus, Arckép, Csákvér, Utánam, Meguntam Margitot, Laczkovics kapitány, Tökfilkő, Vájlunk el, Otthon, Sasfiók, Balga szűz, Beulemans kisasszony, Karenin Anna, Thurán Anna, Bálványok bolondja, Bilincsek, Kard becsülete, Változó szerelem, Buridán szamara, Hamlet, Elnémult harangok, Cigány. Operák: Carmen, Hoffmann meséi, Zách Klára, Parasztbecsület, Troubadour, Traviata, Faust, Magdolna.

A zombori közönség az érdemes, művészi munkát meg szokta becsülni, a minek bizonyosága, hogy a színházunk pár év óta szünek bizonyult az érdeklődő közönség befogadására s azért nincs kétségünk az iránt, hogy — ha a társulat a közönség jogos igényeit kielégíti — a pártolás és anyagi siker nem maradhat el.

T. Zs.

Közgazdaság.

A zombori cukorgyárról.

A városi tanács a következő, figyelemre méltó hirdetményt bocsátotta ki:

Zombor sz. kir. város tanácsa részéről a városi gazdaközönség tájékoztatása és megnyugtatása céljából ezennel közzéteszük, hogy egyesek által terjesztett azon hírek, hogy Zombor városában a tervbe vett cukorgyár felépítése és üzembe helyezése megtörténni nem fog, — a valóságnak meg nem felelnek, — amennyiben a város közönsége által e tekintetben lefolytatott tárgyalások folyamán a Bácsmezei cukorgyár részvénytársaság által a meghatározottabb formában kötelező nyilatkozat tétetett arra, hogy a cukorgyár Zomborban igen is fel fog állítani, amennyiben a gyár üzeméhez megkívánt répatermelő terület leszerződése biztosított, — amely esetben az építkezések 1912. év első felében meg is kezdenek.

Óva intjük ennél fogva a város közönségét, hogy ez álhírek terjesztőinek hitelt ne adjon, mivel azok célja csakis az, hogy a gazdákat a cukorrépa termeléstől elriasszák s ezzel megfelelő termelő terület hiányában a gyárnak Zomborban való felállítását megakadályozzák, vagy a termelni kívánókat más, a város érdekeitől független gyár részére termelőül megszerezze.

Mivel pedig a termelők leszerződését a városi tanács maga is biztosítani kívánja, e célból a város tisztviselőit a város egész területére és szállás-csoportjaira kiküldötte, felhívjuk a gazdaközönség figyelmét arra, hogy úgy a város összesége, mint a saját érdekeit szem előtt tartva, csakis oly szerződéseket írjon alá, amelyek a városi tisztviselők, valamint a Bácsmezei cukorgyár részvénytársaság megbízottai által a zombori cukorgyár részére való termelés kötelezettsége mellett állíthatnak ki, s minden más gyár részére tett ajánlatot utasítsa vissza.

Zombor, 1911. évi október hó 16-án.

Városi Tanács.

HIRDETÉSEK.

2 szobás lakást keresek,

mellékhelyiségekkel.

Esetleg egy szobásra is reflektálok.

Ajánlatokat kérek e lap szerkesztőségébe:

153 Erzsébet-körút 13. szám. 3-1

678/1911. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbíróságnak 1911. évi Sp. I. 200/3. számú végzése következtében a kir. kincstári ügyészség által képviselt m. kir. kincstár javára 456 kor. 44 fillér s jár. erejéig 1911. évi szeptember hó 16-án fogatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 656 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 varrógép és bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az apatini kir. járásbíróság 1911. évi V. 355/2 számú végzése folytán 456 kor. 44 fillér tőkekövetelés, ennek 1910. évi november hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 56 kor. 34 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, alperes lakásán, Szondon leendő megtartására 1911. évi október hó 28-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Apatin, 1911. évi október hó 8. napján.
Mesterházy Imre,

152 1 1

kir. bír. végrehajtó.

Egy női városi bunda

teljesen új, olcsó áron eladó:
Szemes Józsefnél Zomborban.

Eladó ház!

Zomborban, közel a belváros-hoz, forgalmas helyen, a vasút-állomás felé, 5 szoba, 2 mellékhelyiség, 2 udvar és kerttel **eladó**. Alkalmas vendéglőnek vagy üzletnek is.

Felvilágosítással szolgál:

BOZSITY M.,

bank- és árubizományi üzlet
Zombor, Konyovits-utca 16.

149 3 2

Pikoló!

Blazsanik György

vendéglőjében (Stebler-féle sör-csarnok) egy **tanonc** (pikoló) azonnal felvételik. 150-3-2

Gondoljatok jövőtökre!

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a

„BIOS“ Temesvári Kölcsönös Segélyző Szövetkezet biztosítási kötvényeit

megveszi. Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, 12 korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: halálesetre 2000 koronát, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén **ötven korona havi segélyt**, harminc évi tagság után: **600 korona évi járadékot**.

Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnik a további befizetések és a leány 20-ik, a fiú 16-ik életévéig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. — Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. — Ez évben a biztosított összeg 20 millióra rög. Az állampénziárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve.

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál a „Bios“ Kölcsönös Segélyző Szövetkezet igazgatósága, Temesvár, Belváros, Széchenyi-u. 4. szám.

Képviselő: **BOZSITY MILÁN, ZOMBOR,** 148-10-2 III., Konyovits-u. 16.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszerzők kerestetnek.

KOLLÁR JÓZSEF

* könyv- és papirkereskedése, *
könyvnyomdája és könyvkötészete

ZOMBORBAN.

Ajánlja dúsan felszerelt
könyv-, papír- és írószer-raktárát.

Elvállal mindennemű

könyvnyomdai munkák,

ügymint:

üggyévi és községi nyomtatványok,
körlevelek, mérlegek,

eljegyzési értesítők,

MEGHÍVÓK, FALRAGASZOK,

NÉVJEGYEK

stb. a legcsinosabb kivitelben való
elkészítését; úgyszintén

könyvkötészeti munkákat,

melyek a legolcsóbb árban számítatnak.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan eszközöltekné.

HUNGARIA - FÜRDŐ

ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d.
u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű
tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőköt hölgyek és urak minden-
nap — vasárnap délután kivételével —
használhatják. 49-38

A meleg vízmedence naponta kétszer
kimosva és állandóan friss víz.

ANATOMIAI férfi-, női-

és 100-11

129
**gyermek - cipőkben
nagy választék.**

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13,
17 és 22 korona.